Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0024

Mėginimas užvaldyti Lietuvos visuomeninį transliuotoją ir grėsmė demokratijai Lietuvoje

2026 m. sausio 22 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl mėginimo užvaldyti Lietuvos visuomeninį transliuotoją ir grėsmės demokratijai Lietuvoje (2026/2568(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 ir 7 straipsnius,

– atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 ir 258 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 11 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1083, kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema ir iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES[1] (Europos žiniasklaidos laisvės aktas), ypač į jo 5 ir 21 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką žiniasklaidos laisvės srityje,

– atsižvelgdamas į Protokolą (Nr. 29) dėl valstybių narių visuomeninės transliacijos sistemos[2],

– atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktiką nacionalinio visuomeninio transliuotojo konstitucinio statuso ir nepriklausomumo klausimais, ypač į jo 2006 m. gruodžio 21 d., 2019 m. gegužės 16 d. ir 2020 m. lapkričio 3 d. priimtus nutarimus,

---

1 OL L, 2024/1083, 2024 4 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.

2 OL C 326, 2012 10 26, p. 312, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/pro_29/oj.

– atsižvelgdamas į atnaujintą Europos komisijos „Demokratija per teisę“ (Venecijos komisijos) teisinės valstybės kontrolinį sąrašą ir Europos Sąjungos teisinės valstybės priemonių rinkinį,

– atsižvelgdamas į naujausius teisėkūros pokyčius Lietuvoje, kurie daro poveikį nacionalinio visuomeninio transliuotojo finansavimo modeliui ir kuriais siekiama supaprastinti jo generalinio direktoriaus atleidimo procedūras,

– atsižvelgdamas į Komisijos metines teisinės valstybės principo taikymo ataskaitas, ypač į jos 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą ir konkrečiai į šalies skyrių dėl teisinės valstybės principo taikymo padėties Lietuvoje (SWD(2025)0915),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 ir 4 dalis,

A. kadangi laisva, nepriklausoma ir pliuralistinė žiniasklaida yra vienas iš esminių demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių apsaugos ES ramsčių; kadangi dėl nacionalinių visuomeninių transliuotojų silpnėjimo nukenčia žiniasklaidos laisvės standartai tuo metu, kai didėja dezinformacija, užsienio kišimasis ir politinė poliarizacija;

B. kadangi visuomeniniai žiniasklaidos paslaugų teikėjai atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant prieigą prie nešališkos informacijos, apsaugant pliuralizmą, tikrinant valdžioje esančius asmenis, užtikrinant valdžios institucijų atskaitomybę, kovojant su dezinformacija ir sudarant sąlygas informacija pagrįstam demokratiniam dalyvavimui; kadangi šias funkcijas galima veiksmingai atlikti tik visiškai užtikrinus visuomeninio transliuotojo institucinį ir redakcinį nepriklausomumą;

C. kadangi reformos, darančios poveikį visuomeniniams žiniasklaidos paslaugų teikėjams, turėtų būti vykdomos skaidriai ir įtraukiai, konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant žurnalistus, pilietinę visuomenę ir žiniasklaidos ekspertus, ir laikantis ES teisės;

D. kadangi visuomeninės žiniasklaidos paslaugų teikėjai atlieka ypatingą vaidmenį žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje užtikrindami, kad piliečiai ir įmonės turėtų prieigą prie įvairaus turinio, įskaitant kokybišką informaciją ir nešališką bei subalansuotą nušvietimą žiniasklaidoje, ir todėl yra labai svarbūs puoselėjant pagrindinę teisę į saviraiškos ir informacijos laisvę, sudarant sąlygas žmonėms ieškoti įvairios informacijos ir ją gauti, taip pat propaguojant demokratijos vertybes, kultūrų įvairovę ir socialinę sanglaudą;

E. kadangi nepriklausomam visuomeninių žiniasklaidos paslaugų teikėjų veikimui reikalingos tvirtos nacionalinės teisinės apsaugos priemonės, kad būtų apsaugotas jų redakcinis ir institucinis nepriklausomumas ir užtikrintas nešališkas pliuralistinės

informacijos ir nuomonių teikimas; kadangi pagal Europos žiniasklaidos laisvės akto 3 straipsnį valstybės narės turi gerbti piliečių teisę turėti prieigą prie įvairaus redakciniu požiūriu nepriklausomo žiniasklaidos turinio laisvo ir demokratinio diskurso naudai; kadangi Europos žiniasklaidos laisvės akto 5 straipsniu šie principai įgyvendinami nustatant privalomas skaidrių ir objektyvių visuomeninės žiniasklaidos paslaugų teikėjų vadovybės ar valdančiosios tarybos narių skyrimo ir atleidimo procedūrų apsaugos priemones, įskaitant nuostatas, kuriomis užtikrinama, kad bet koks atleidimas anksčiau laiko būtų išimtis, tinkamai pagrįstas, apie jį būtų iš anksto pranešta ir būtų galima atlikti jo teisminę peržiūrą; kadangi Europos žiniasklaidos laisvės akto 5 straipsnio 3 dalimi valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad „visuomeninių žiniasklaidos paslaugų teikėjų finansavimo procedūros būtų grindžiamos iš anksto nustatytais skaidriais ir objektyviais kriterijais“, suteikiant pakankamus, tvarius ir nuspėjamus finansinius išteklius, atitinkančius jų su viešosiomis paslaugomis susijusių įgaliojimų vykdymą ir užtikrinant jų redakcinį nepriklausomumą; kadangi pagal Europos žiniasklaidos laisvės akto 21 straipsnį visos nacionalinės teisėkūros, reguliavimo ar administracinės priemonės, kurios gali turėti įtakos žiniasklaidos pliuralizmui ar redakciniam nepriklausomumui, turi būti tinkamai motyvuotos ir proporcingos;

F. kadangi savo 2025 m. pranešime apie Sąjungos padėtį Komisijos pirmininkė pabrėžė, kad dėl tradicinės ir nepriklausomos žiniasklaidos nuosmukio kai kuriose ES dalyse atsirado „naujienų dykumos“, kuriose klesti dezinformacija, o tai kelia didelį pavojų demokratijai; kadangi ji pabrėžė, kad nepriklausoma žiniasklaida yra labai svarbi siekiant užtikrinti valdžioje esančių asmenų atsakomybę bei užkirsti kelią korupcijai ir kad jos užvaldymas dažnai yra pirmas žingsnis į autoritarizmą, nes taip sudaromos sąlygos demokratijos regresui ir korupcijai be viešosios kontrolės;

G. kadangi keleto valstybių narių ir pasaulio patirtis rodo, kad bandymai užvaldyti visuomeninę žiniasklaidą gali būti pirmas žingsnis link platesnio masto demokratijos regreso;

H. kadangi pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją nacionaliniam visuomeniniam transliuotojui pavesta speciali viešojo intereso misija – užtikrinti, kad visuomenė būtų tinkamai informuojama nacionaliniu lygmeniu taip, kad būtų puoselėjamos konstitucinės ir bendros žmogiškosios vertybės; kadangi pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją nacionalinio visuomeninio transliuotojo veikla, vykdant šią Konstitucija pavestą misiją, turi būti grindžiama pliuralistinės demokratijos, objektyvumo, nešališkumo ir pagarbos žmogaus orumui bei pagrindinėms teisėms, įskaitant įsitikinimų ir jų išraiškos laisvę, principais;

I. kadangi Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas nusprendė, kad nacionalinio visuomeninio transliuotojo konstitucinė misija reiškia,

kad jis turi būti nepriklausomas, ir kad bet koks kontrolės modelis turi išlikti suderinamas su transliuotojo nepriklausomumu ir neturi prilygti cenzūrai ar politiniam kišimuisi;

J. kadangi po 2024 m. parlamento rinkimų Lietuvoje buvo suformuota valdančioji koalicija, kurioje yra kraštutinių dešiniųjų populistinė partija „Nemuno aušra“; kadangi Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2024 m. balandžio 25 d. nustatė, kad šios partijos lyderis padarė šiurkštų Konstitucijos pažeidimą ir sulaužė konstitucinę priesaiką antisemitiniais ir neapykantą kurstančiais pareiškimais; kadangi šią išvadą vėliau patvirtino pirmosios instancijos teismas; kadangi nei valdančioji koalicija, nei partija „Nemuno aušra“ neatsiribojo nuo šių veiksmų; kadangi partijos „Nemuno aušra“ lyderis ir toliau atlieka svarbų vaidmenį valdančiojoje daugumoje ir aktyviai remia kampaniją, nukreiptą prieš Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją (LRT);

K. kadangi šiai valdančiajai koalicijai priklausantis Lietuvos ministras pirmininkas turėjo atsistatydinti 2025 m. liepos mėn. po tiriamosios žurnalistikos išvadų, įskaitant LRT pranešimus, kurios sukėlė didelį susirūpinimą dėl įtariamo jo dalyvavimo korupcinėje veikloje; kadangi vėliau 2025 m. teisėkūros iniciatyvos, darančios poveikį LRT finansavimui ir valdymui, sukėlė vidaus ir tarptautinį susirūpinimą dėl žiniasklaidos laisvės ir institucinio nepriklausomumo;

L. kadangi valdančiosios parlamentinės daugumos narių iniciatyva Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė buvo įgaliota atlikti išsamų LRT veiklos auditą, įvertinant jo 2021–2024 m. veiklos ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo aspektus; kadangi savo išvadose Valstybės kontrolė nustatė, kad didžioji dauguma LRT strateginių ir veiklos rezultatų rodiklių buvo pasiekti bent 90 proc. ir kad LRT finansinių išteklių planavimas ir naudojimas buvo pagrįstas ir skaidrus, o spręsti reikėjo tik kai kuriuos aspektus, pavyzdžiui, susijusius su viešaisiais pirkimais ir darbuotojų įdarbinimo procedūromis; kadangi atlikus auditą pateiktos rekomendacijos, kuriomis siekiama toliau tobulinti vidaus procesus, ir nebuvo rekomenduota jokių LRT finansavimo modelio, valdymo struktūros ar vadovybės pakeitimų ar prašyta kokio nors politinio ar institucinio įsikišimo šiuo klausimu; kadangi po šių Valstybės kontrolės išvadų buvo imtasi tolesnių veiksmų, įskaitant besidubliuojančius patikrinimus, kitoms valstybės įstaigoms adresuotus prašymus patikrinti LRT veiklą ir pakartotinius viešus išpuolius prieš LRT vadovybę; kadangi kai kurios žiniasklaidos ir žurnalistų organizacijos perspėjo, kad audito išvados buvo viešai klaidingai aiškinamos ir selektyviai naudojamos politiniame diskurse; kadangi nei audito rekomendacijomis, nei jokiais kitais argumentais negalima pateisinti Lietuvos Konstitucijai ir Europos žiniasklaidos laisvės aktui prieštaraujančių teisėkūros priemonių;

M. kadangi 2025 m. lapkričio 27 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė

LRT įstatymo pakeitimus, kuriais įšaldomas 2026–2028 m. LRT biudžetas 2025 m. lygmeniu (79,6 mln. EUR) ir sumažinama būsima mokestinių pajamų dalis, todėl struktūriškai ir ilgam laikui sumažinamas jam skirtas viešasis finansavimas; kadangi šie pakeitimai buvo pateikti prieš pat juos priimant ir buvo priimti naujų finansinių metų išvakarėse tinkamai jų neapsvarsčius, o tai kelia didelį žiniasklaidos laisve suinteresuotų subjektų susirūpinimą dėl teisinio tikrumo, teisėtų lūkesčių ir teisinės valstybės *vacatio legis* principo laikymosi;

N. kadangi vėliau buvo pateikti įstatymo projektai, kuriais buvo sušvelnintos apsaugos priemonės, taikomos tais atvejais, kai LRT taryba, kurios du trečdalius narių (8 iš 12) skiria politinės valdžios institucijos, t. y. Prezidentas ir Seimas, kurių kiekvienas paskiria po keturis narius, anksčiau laiko atleidžia LRT generalinį direktorių; kadangi šiuose įstatymo projektuose siūloma kvalifikuotą balsų daugumą, kurios reikia norint atleisti generalinį direktorių, pakeisti paprasta balsų dauguma, panaikinti pagrįstumo viešuoju interesu reikalavimą ir įvesti slaptą balsavimą LRT taryboje;

O. kadangi šios teisėkūros iniciatyvos buvo pateiktos ir plėtojamos taikant paspartintas procedūras, nesant objektyviai pagrįstų išskirtinių aplinkybių, taip sumenkinant skaidrumą, įtraukumą ir prasmingą suinteresuotųjų subjektų ir pilietinės visuomenės dalyvavimą, ir nesilaikant ES ir konstitucinių atsakingos valdymo standartų; kadangi Europos Taryba, Europos transliuotojų sąjunga, tarptautinės žurnalistų organizacijos, Seimo Teisės departamentas, Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) atstovas žiniasklaidos laisvės klausimais įspėjo, kad šiomis priemonėmis gerokai padidinamas LRT pažeidžiamumas politiniam spaudimui; kadangi Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba – nacionalinė kovos su korupcija institucija – vertindama siūlomus teisės aktų pakeitimus nustatė su korupcija susijusią riziką ir padarė išvadą, kad slapto balsavimo dėl LRT generalinio direktoriaus atleidimo nustatymas gali būti nesuderinamas su skaidrumo, atvirumo ir viešosios atskaitomybės principais, kurie yra demokratinio valdymo ir teisinės valstybės pagrindas;

P. kadangi atrodo, jog siūlomi pakeitimai yra nukreipti prieš dabartinę LRT generalinę direktorę, kaip matyti iš teisėkūros proceso metu padarytų viešų pareiškimų, kuriuose reiškiamas nepasitenkinimas jos darbo rezultatais ir aiškiai nurodomas ketinimas atleisti ją iš pareigų; kadangi teisės aktai, skirti konkrečiam asmeniui (teisės aktai *ad personam*), yra nesuderinami su teisinės valstybės principais, įskaitant teisinį tikrumą, teisės visuotinumą ir savavališko naudojimosi valdžios įgaliojimais draudimą;

Q. kadangi 2025 m. gruodžio 9 d. LRT darbuotojai pradėjo streiką protestuodami prieš šiuos pokyčius, kurie, kaip jie įspėja, „sunaikintų

apsaugos priemones, kuriomis apsaugomas LRT nepriklausomumas“; kadangi bandymai užvaldyti LRT paskatino visuomenės susitelkimo bangą – 2025 m. gruodžio 9 d. ir 2025 m. gruodžio 16–18 d. Vilniuje dešimtys tūkstančių piliečių dalyvavo protestuose, o daugiau kaip 140 tūkst. piliečių pasirašė viešą peticiją, kuria išreiškė nepritarimą teisėkūros iniciatyvoms, taip parodydami didelį visuomenės susirūpinimą žiniasklaidos laisve ir demokratiniais standartais Lietuvoje;

R. kadangi Europos Parlamentas privalo solidarizuotis su pilietine visuomene, ginančia demokratines vertybes, įskaitant saviraiškos, žiniasklaidos ir susirinkimų laisvę, bei imtis ryžtingų veiksmų, kai ES kyla sisteminė grėsmė demokratijai, teisinei valstybei ir žiniasklaidos laisvei;

S. kadangi po to, kai buvo laikinai sustabdytos paspartintos teisėkūros inciatyvos, buvo įsteigta parlamentinė darbo grupė LRT valdymo modeliui peržiūrėti; kadangi Žurnalistų profesionalų asociacija ir LRT žurnalistų iniciatyvinė grupė atsisakė dalyvauti šios grupės veikloje, pagrįsdamos savo atsisakymą dialogo stoka, atrankiniais kvietimais ir pareiškimais, kad bus persvarstyti pakeitimai, kuriems buvo pirmiau išreikštas nepritarimas; kadangi šios organizacijos įspėjo, kad toks procesas kelia riziką, kad politinis kišimas bus legitimizuotas prisidengiant konsultacijomis ir sudarant sąlygas pakartotiniams bandymams netiesiogiai taikyti cenzūrą ir susilpninti redakcinio nepriklausomumo apsaugos priemones;

T. kadangi, vykdant teisėkūros iniciatyvas, darančias poveikį LRT valdymui, LRT buvo kritikuotas dėl eterio laiko ir išteklių naudojimo žurnalistų protesto akcijoms ginant saviraiškos laisvę, įskaitant tylos minutes, skelbiamas eteryje; kadangi tokie pareiškimai gali prisidėti prie politinio spaudimo ir turėti atgrasomąjį poveikį redakciniam nepriklausomumui;

U. kadangi, anot Europos Tarybos Žurnalistų saugumo platformos, Lietuvos visuomeninei žiniasklaidai skiriamas BVP grindžiamas finansavimas jau yra vienas iš mažiausių ES, o LRT įspėjo, kad ilgalaikiai finansiniai apribojimai trukdytų jam vykdyti įstatymu nustatytą vaidmenį kaip pagrindiniam šalies informacijos šaltiniui krizės ir ekstremaliųjų situacijų atveju, įskaitant jo gebėjimą užtikrinti nepertraukiamą transliavimą nacionalinių ekstremaliųjų situacijų metu;

V. kadangi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje Komisija pateikė konkrečiai Lietuvai skirtas rekomendacijas, kuriomis paragino toliau dėti pastangas stiprinant visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumą, pastovų finansavimą ir skaidrų valdymą, įskaitant apsaugos nuo politinės įtakos priemones skyrimo ir atleidimo procedūrose;

W. kadangi LRT paprašė, kad Europos Tarybos Venecijos komisija skubiai pateiktų nuomonę dėl numatomų pakeitimų; kadangi Venecijos komisija, pabrėždama padėties rimtumą, nusprendė skubos tvarka parengti nuomonę dėl atitinkamų teisės akto pakeitimų; kadangi sausio 19–20 d. Venecijos komisijos atstovai apsilankė Lietuvoje, kad įvertintų padėtį;

1. pripažįsta ir vertina esminį žiniasklaidos, visų pirma nacionalinių visuomeninių žiniasklaidos paslaugų teikėjų, vaidmenį puoselėjant ir skatinant ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas vertybes, taip pat kovojant su dezinformacija ir propaganda bei kitomis manipuliavimo informacija formomis, taip užtikrinant pliuralistinę ir atsparią demokratiją; pabrėžia, kad nepriklausoma ir patikima žiniasklaida yra būtina demokratinei atskaitomybei užtikrinti, nes suteikia piliečiams galimybę tikrinti valdžioje esančius asmenis ir nustatyti korupcijos bei piktnaudžiavimo tarnyba atvejus; pabrėžia, kad nepriklausomos žiniasklaidos ekosistemų silpninimas labai silpnina demokratinę atskaitomybę, sudaro palankesnes sąlygas dezinformacijai ir korupcijai ir ardo piliečių gebėjimą patraukti valdžioje esančius asmenis atsakomybėn;

2. pažymi, kad bandymai poliarizuoti visuomenę, susilpninti pasitikėjimą demokratinėmis institucijomis ir pakenkti nepriklausomos žiniasklaidos ekosistemoms padeda Rusijos Federacijai ir kitoms priešiškoms jėgoms siekti hibridinio karo prieš ES ir jos valstybes nares tikslo – mažinti demokratinį atsparumą; pabrėžia, kad stiprūs, nepriklausomi visuomeniniai transliuotojai yra pagrindinė gynybos nuo tokio priešiško kišimosi priemonė;

3. ragina Komisiją ir valstybes nares pripažinti tiriamąją žurnalistiką vienu iš pagrindinių demokratinio atsparumo komponentų ir užtikrinti, kad visuomeninė žiniasklaida būtų struktūriškai ir finansiškai pajėgi remti tiriamąją žurnalistiką, įskaitant ilgalaikius ir daug išteklių reikalaujančius tyrimus, ir kad žurnalistai būtų apsaugoti nuo bet kokios formos tiesioginio ar netiesioginio politinio spaudimo, bauginimo ar atsakomųjų priemonių, reaguojant į teisėtą jų profesinių pareigų vykdymą;

4. reiškia visišką solidarumą su Lietuvos žurnalistais, LRT ir pilietinės visuomenės veikėjais, ginančiais žiniasklaidos laisvę, įskaitant LRT institucinį ir redakcinį nepriklausomumą;

5. smerkia visus bandymus pakenkti LRT nepriklausomumui, įskaitant teisėkūros ir administracines priemones bei politinį spaudimą, kuriuo siekiama įgyti politinę kontrolę LRT atžvilgiu;

6. mano, kad LRT finansavimo įšaldymas ir sumažinimas nesant objektyvios ekonominės būtinybės gali būti prilyginamas politiniam spaudimui, nesuderinamam su konstitucinėmis garantijomis ir Europos žiniasklaidos laisvės akto 5 straipsnio 3 dalimi;

7. mano, kad siūlomi pakeitimai, kuriais siekiama apriboti apsaugos priemones, taikomas LRT generalinio direktoriaus atleidimo anksčiau laiko tvarkai, gali sudaryti sąlygas savavališkam politiniam kišimuisi ir yra nesuderinami tiek su konstitucinėmis garantijomis, tiek su ES standartais dėl visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumo, įskaitant Europos žiniasklaidos laisvės akto 5 straipsnio 2 dalį;

8. griežtai smerkia bet kokios formos teisės aktus *ad personam* ir primena, kad įstatymai, nukreipti prieš konkrečius asmenis dėl to, kad jie nepriklausomai vykdo savo profesinę veiklą, yra nesuderinami su pliuralistinės demokratijos ir teisinės valstybės principais;

9. pabrėžia, kad paspartintų teisėkūros procedūrų taikymas šiems pakeitimams priimti neturi objektyvaus ir konstituciškai pagrįsto pagrindo, jas taikant neužtikrinamas skaidrumas, įtraukumas ir prasmingas pagrindinių suinteresuotųjų subjektų bei pilietinės visuomenės dalyvavimas, taip pat nesilaikoma skaidrios, atskaitingos, įtraukios ir demokratinės teisėkūros procedūros reikalavimų, neatsiejamų nuo teisinės valstybės principo ir Europos teisėkūros proceso geriausios praktikos;

10. primygtinai ragina Seimą atmesti numatomus pakeitimus, be kita ko, balsų skaičiaus, reikalingo atleisti LRT generalinį direktorių, sumažinimą, reikalavimo, kad atleidimas būtų grindžiamas objektyviu viešuoju interesu, panaikinimą ir slapto balsavimo įvedimą, taip pat užtikrinti, kad bet kokie teisės aktų pakeitimai, jei toks poreikis atsirastų, būtų priimami tik po to, kai Venecijos komisija pateiks savo nuomonę, ir laikytis Europos žiniasklaidos laivės akto bei Venecijos komisijos ir ESBO atstovo žiniasklaidos laisvės klausimais rekomendacijų;

11. ragina Seimą ir Lietuvos Vyriausybę kuo labiau sumažinti politinę įtaką formuojant LRT tarybą, be kita ko, mažinant politinių organų skiriamų vietų skaičių ir nustatant tinkamus profesinius reikalavimus tarybos nariams; taip pat ragina Seimą ir Lietuvos Vyriausybę nepriimti teisėkūros priemonių ir biudžeto sistemų ir panaikinti jau priimtąsias, kuriomis kenkiama LRT nepriklausomumui, visų pirma tas, kuriomis pažeidžiamas Europos žiniasklaidos laisvės akto 5 straipsnis, kiek tai susiję su visuomeninės žiniasklaidos vadovybės apsauga nuo politinio atleidimo ir pareiga užtikrinti stabilų visuomeninio transliuotojo finansavimą, ir užtikrinti pastovų, nuspėjamą ir tinkamą jo finansavimą, atitinkantį Europos žiniasklaidos laisvės akto reikalavimus;

12. prašo Komisijos stebėti visus pokyčius, susijusius su žiniasklaidos laisve ir visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumu Lietuvoje, įvertinti, ar priimti ir numatomi pakeitimai atitinka Europos žiniasklaidos laisvės aktą ir teisinės valstybės principą, atitinkamai informuoti Lietuvos valdžios institucijas ir, jei reikalavimų nesilaikoma, naudoti visas priemones, įskaitant pažeidimo

nagrinėjimo procedūras ir ES teisinės valstybės priemonių rinkinį;

13. ragina Lietuvos valdžios institucijas stiprinti plataus masto ir skaidrias konsultacijas su pilietine visuomene, žiniasklaidos specialistais ir Europos institucijomis dėl visuomeninės žiniasklaidos valdymo ir tinkamo finansavimo; ragina politines partijas atidžiai apsvarstyti siūlomus LRT įstatymo pakeitimus ir užtikrinti, kad dėl visų būsimų teisės aktų pakeitimų būtų viešai konsultuojamasi, įskaitant su Lietuvos ir užsienio žurnalistais, žiniasklaidos laisvės organizacijomis ir LRT vadovybe;

14. primena, kad kitų valstybių narių ir viso pasaulio patirtis rodo, kad bandymai užvaldyti visuomeninę žiniasklaidą dažnai yra pirmasis platesnio masto demokratijos regreso, lemiančio žiniasklaidos laisvės, teismų nepriklausomumo ir rinkimų sąžiningumo mažėjimą, etapas; su dideliu susirūpinimu pažymi, kad visoje Europoje visuomeninė žiniasklaida ir visuomeniniai transliuotojai vis dažniau kenčia nuo politinių ir ideologinių išpuolių, šmeižto kampanijų, bauginimo ir bandymų pakenkti jų redakciniam nepriklausomumui ir pastoviam finansavimui, kuriuos vykdo kraštutinės dešiniosios veikėjai, siekiantys susilpninti nepriklausomą žurnalistiką ir demokratinę stabdžių ir atsvarų sistemą;

15. primena svarbų visuomeninių transliuotojų vaidmenį išsaugant žiniasklaidos pliuralizmą, kaip pripažįstama prie Sutarčių pridėtame protokole (Nr. 29); ragina valstybes nares suteikti tinkamas finansines ir technines priemones, kad visuomeniniai transliuotojai galėtų vykdyti savo socialinę funkciją ir tarnauti viešajam interesui; be to, ragina valstybes nares garantuoti visuomeninių transliuotojų redakcinį nepriklausomumą, aiškiai apibrėžtomis reguliavimo sistemomis saugant juos nuo bet kokio vyriausybinio, politinio ar komercinio kišimosi, kartu užtikrinant visišką valdymo autonomiją ir nepriklausomumą visoms viešosioms įstaigoms ir subjektams, kurie naudojasi įgaliojimais transliavimo ir telekomunikacijų srityse;

16. pabrėžia, kad visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumo užtikrinimas yra bendra Europos atsakomybė ir esminė ES, kaip demokratija, teisine valstybe ir pagrindinėmis teisėmis grindžiamos bendruomenės, patikimumo sąlyga;

17. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą stiprinti žiniasklaidos atsparumą visoje ES, be kita ko, didinant finansavimą ir tikslinę paramą nepriklausomai, vietos ir visuomeninei žiniasklaidai; pabrėžia, kad tokia parama yra labai svarbi siekiant užkirsti kelią demokratijos regresui ir užtikrinti informacija pagrįstą piliečių dalyvavimą;

18. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai, Seimui, Lietuvos Respublikos Prezidentui ir Vyriausybei bei Europos Tarybai.